

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Lägesbilderna – ett underlag till nationella strategin för miljöbalkstillsynen 2022-2024

Som ett underlag till arbetet med att ta fram prioriterade insatser i form av fokusområden med tillhörande preciseringar i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen har lägesbilder tagits fram. Lägesbilderna är framtagna för de olika tillsynsområdena av de ansvariga centrala myndigheterna i samverkan med länsstyrelser, kommuner och andra relevanta aktörer såsom Jordbruksverket, Energimyndigheten, Socialstyrelsen och Svenska kraftnät.

Det huvudsakliga syftet med lägesbilderna har varit att göra en omvärldsanalys för att visa på hur tillsynen inom de olika tillsynsområdena bedrivs och fungerar. Det kan handla om att lyfta fram till exempel regelverk, miljökvalitetsmål, åtgärdsprogram och nationella uppföljningar av vikt för tillsynsområdet men också de centrala myndigheternas bedömningar och erfarenheter inom respektive tillsynsområde. I lägesbilderna har dessutom de stora utmaningarna sammanfattats, liksom tillsynsområdets förutsättningar, styrkor och svagheter. Framtagandet av lägesbilderna har varit ett steg i processen med att ta fram strategin och att ringa in det mest väsentliga.

Lägesbild för tillsynsområde

Miljöfarlig verksamhet

1. Övergripande lägesbild

1.1. Tillsynsområdet miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet omfattar utsläpp från och all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av 9 kap. 1 § miljöbalken framgår mer specifikt vad som avses med miljöfarlig verksamhet.

1.1.1. Avgränsning mot andra tillsynsområden

Tillsynsområdet *miljöfarlig verksamhet* omfattar de miljöfarliga verksamheter som avses i 9 kap. miljöbalken med undantag för hälsoskydd som hanteras inom tillsynsområdet *hälsoskydd*.

De flesta miljöfarliga verksamheter omfattas även av tillsyn inom tillsynsområdena *kemikalier* respektive *avfall* varför det är av stor vikt att dessa tillsynsområden kompletterar varandra på ett ändamålsenligt sätt.

1.2. Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

1.2.1. Tillsynsmyndigheter

Tillsyn enligt 9 kap. miljöbalken utförs av länsstyrelserna, kommunerna eller försvarsinspektören för hälsa och miljö. Vilken myndighet som har ansvar för tillsynen regleras i miljötillsynsförordningen (2011:13). Överlåtelse av tillsyn, det vill säga när en länsstyrelse överlåter ansvaret för tillsynen till en kommun, är vanligare inom miljöfarlig verksamhet än inom andra tillsynsområden (Naturvårdsverket, 2020).

1.2.2. Tillsynsobjekt

Av 9 kap. 6 § miljöbalken framgår att det krävs tillstånd eller en anmälan för att bedriva vissa slag av miljöfarlig verksamhet. Miljöprövningsförordningen (2013:251) fördelar de miljöfarliga verksamheterna i olika branscher och preciserar vilka verksamheter som är tillståndspliktiga (A- och B-verksamheter) och anmälningspliktiga (C-verksamheter). Dessa tre prövningsnivåer utgår från verksamheternas storlek och den potentiella miljöpåverkan som verksamheterna bedöms kunna ge upphov till. Verksamheter som inte omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt utgör så kallade U-verksamheter.

Till skillnad från A-, B- och C-verksamheter omfattas inte U-verksamheterna av någon informationsplikt, vilket gör att det är svårt för tillsynsmyndigheterna att

ha kännedom om pågående verksamheter. I Sverige omfattas cirka 6 000 verksamheter av tillståndsplikt och cirka 20 000 verksamheter av anmälningsplikt (Naturvårdsverket, 2020). I kommunernas tillsynsregister fanns det omkring 58 000 U-verksamheter år 2016 (SOU 2017:63), men som anges ovan är detta inte en heltäckande siffra.

Därutöver finns särskilda bestämmelser avseende tillstånd och anmälan för små värmepumpar (utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten) och små avloppsanläggningar i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Enligt Statistiska Centralbyrån (SCB) finns det ca en miljon små avloppsanläggningar, varav drygt 700 000 med WC anslutet (SCB, 2021). Antalet små värmepumpar bedöms vara i samma storleksordning som totalantalet små avlopp.

1.2.3. Tillsyn av A - och B-verksamheter

För A- och B-verksamheter sker i första hand återkommande tillsyn. Återkommande tillsyn innebär regelbundna platsbesök och att löpande följa upp egenkontroll och ärendehantering, exempelvis anmälningsärenden. Tillsynen innebär även i stor utsträckning information i syfte att underlätta bedömning och tolkning av exempelvis miljöbalkens hänsynsregler och andra regelverk. Tillsynen innefattar också uppföljning av klagomålsärenden, vilket kan vara resurskrävande för tillsynsmyndigheten.

Samordnad tillsyn förekommer i olika omfattning, dels mellan två eller flera myndigheter dels mellan olika tillsynsområden. I vissa fall sker lokal eller regional samordning utifrån specifika sakområden eller geografiska områden. Projektinriktad tillsyn förekommer till viss del men det finns en efterfrågan från tillsynsmyndigheterna att detta gärna får ske oftare och även på nationell nivå.

1.2.4. Tillsyn av C-verksamheter

Tillsyn av C-verksamheter sker genom både återkommande tillsyn och kampanjbaserad tillsyn. Med återkommande tillsyn menas i första hand platsbesök, anmälda eller oanmälda, samt en löpande tillsyn av egenkontrollen. Tillsynen innebär även i stor utsträckning information i syfte att underlätta bedömning och tolkning av exempelvis miljöbalkens hänsynsregler och andra regelverk. Antal klagomålsärenden varierar beroende på typ av verksamhet.

1.2.5. Tillsyn av U-verksamheter

Tillsyn av U-verksamheter sker inte lika regelbundet som för A-, B- och C-verksamheter. Återkommande tillsyn förekommer dock, exempelvis när det gäller fordonsverkstäder och fordonstvättar som kan ha en årlig avgift. För U-verksamheter sker i viss utsträckning projekt- och kampanjbaserad tillsyn. Sådan tillsyn kan fokusera på ett visst regelverk eller en viss typ av verksamhet. Mängden klagomålsärenden och tips varierar i stor utsträckning och det är stor variation mellan olika områden och branscher.

1.2.6. Tillsyn av små avlopp

Små avloppsanläggningar kräver mycket tillsynsresurser då antalet tillsynsobjekt kan uppgå till flera tusen i en kommun. Det är därför vanligt att tillsyn av små avlopp sker med mycket långa tidsintervall, ibland flera decennier efter att anläggningen tagits i drift. I de kommuner där tillsyn av små avlopp prioriteras är det vanligt att den sker projektbaserat och områdesvis utifrån avrinningsområde, alternativt utifrån viss avloppsteknik. Projekten kan även vara inriktade på att utveckla tillsynen och omfatta flera kommuner i samarbete.

1.3. Förutsättningar för tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Området miljöfarlig verksamhet omfattar ett mycket stort antal verksamheter av helt olika karaktär. Många gånger är utmaningar med tillsynen kopplat till hänsynsreglerna och verksamheternas egenkontroll.

Utöver gällande tillstånd enligt miljöbalken omfattas många tillståndspliktiga, men även anmälningspliktiga verksamheter, av ett mycket komplext regelverk i form av EU-direktiv och flertalet förordningar och föreskrifter. Några exempel på sådan EU-lagstiftning är avloppsdirektivet¹, avfallsdirektivet², industriutsläppsdirektivet³ och Reach⁴, dessa regelverk är genomfört i svensk lagstiftning på olika sätt. I flera fall ska regelverken tillämpas parallellt.

Det finns också ett antal styrdokument som på olika sätt och i olika grad påverkar planeringen och prioriteringarna av tillsynen. Några exempel är miljökvalitetsmålen, Agenda 2030, vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten och miljökvalitetsnormerna för luft och vatten.

2. Urval av delområden

Med ett stort antal verksamheter följer också ett stort antal utmaningar, vilket återspeglas i både tidigare utförda utredningar och uppföljningar gällande tillsynen, och av inspel från arbetsgruppen och tillsynsmyndigheterna i övrigt. När utmaningarna ska identifieras och listas rör frågorna såväl strategiska frågor, specifika frågor avhängig tillståndsplikt eller anmälningsplikt som detaljerade branschspecifika frågor. Arbetsgruppen har utifrån dessa förutsättningar gjort ett av många tänkbara urval av viktiga delområden. Urvalet baseras i huvudsak på de frågeställningar och utmaningar som har lyfts inom arbetsgrupperna för tillsynsområdena miljöfarlig verksamhet, jordbruk och vattenverksamhet samt

---

¹ Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv,

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

de kommentarer som inkommit via inspelsportalen. Totalt har arbetsgruppen identifierat 6 delområden att lyfta särskilt i denna första lägesbild.

Delområde 1 – Uppdaterade tillståndsvillkor och kontroll

Beskrivning
<p>Tillståndspliktiga A- och B-verksamheter finns inom ett stort antal branscher, till exempel avloppsreningsverk, avfallsanläggningar, förbränningsanläggningar, gruvor och täkter. En stor del av tillsynen av tillståndspliktiga verksamheter är att följa upp verksamheten mot gällande tillstånd och villkor. Tillsynsmyndigheterna får i många fall ett stort antal anmälningar om ändring av verksamheter, dessa ändringar kan i många fall vara positiva ut miljösynpunkt. Det är av stor vikt att teknikutveckling inte hindras, varför bestämmelsen om tillståndspliktig ändring har ändrats.</p> <p>Idag finns ett stort antal föråldrade tillstånd. Gamla tillstånd innebär i många fall ett lägre miljöskydd och orättvisa konkurrensvillkor. Inte sällan är äldre tillstånd också svårare att tillsyna då många villkor är generellt formulerade och utsläppsvillkor är uttryckta som riktvärden. Tillsynsmyndigheten kan inte fatta beslut som strider mot tillståndets rättskraft och tillsynen kan på så sätt uppfattas låst vid alltför allmänt hållna villkor. Gamla tillstånd tillsammans med många anmälningar kan leda till att det är svårt att få en helhetsbild.</p> <p>Enligt 26 kap. 1 § p. 3 miljöbalken ska tillsynsmyndigheten fortlöpande bedöma om miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillstånd har tillräckliga villkor, det vill säga att tillstånden speglar till exempel hänsynsreglerna.</p> <p>Utöver villkor i tillstånd kan även andra regelverk medföra omfattande krav på kontroll, två sådana exempel är avloppsdirektivet och industriutsläppsdirektivet. Även verksamhetens potentiella påverkan på en viss vattenförekomst kan göra att ytterligare parametrar är aktuella för regelbunden egenkontroll. Den specifika verksamheten behöver kunna beskriva och genomföra en kontroll som uppfyller samtliga krav. Det är därför av stor vikt att tillsynsmyndigheten är aktiv i samband med att verksamheterna utarbetar sin egenkontroll och tar fram ett kontrollprogram.</p>
Tillsynens förutsättningar
<p>Att avgöra om ett tillstånd lever upp till exempelvis hänsynsreglerna och är i linje med aktuell teknikutveckling kräver stor kunskap om såväl branschen som gällande regelverk. Det krävs svåra rimlighetsbedömningar avseende reningstekniker och/eller andra åtgärder. Att genom tillsynen uppmärksamma föråldrade tillstånd som inte motsvarar ett tillräckligt miljöskydd, och att därefter initiera en lämplig process är centralt för en effektiv tillsyn.</p> <p>Idag saknas vägledning och bedömningsstöd för att identifiera hur tillstånd som behöver uppdateras kan hanteras, vilket gjort att till exempel initiativ till omprövning sker alltför sällan. Tillsynsmyndigheterna uppger att det saknas vägledning särskilt kring vad som kan betraktas som en icke-tillståndspliktig ändring.</p>

Det finns också ett stort behov av vägledning om rimliga krav avseende egenkontroll och vägledning om kontrollprogrammets utformning.

Delområde 2 - U-verksamheter, exempelvis fordonsservice

Beskrivning
<p>En stor mängd miljöfarliga verksamheter, så kallade U-verksamheter, kräver varken tillstånd eller anmälan då de typiskt sett har en relativt låg miljöbelastning. Vissa U-verksamheter kan emellertid ha en relativt stor miljöpåverkan, i synnerhet lokalt, och sammantaget kan dessa verksamheter innebära en miljöbelastning av betydelse. U-verksamheterna omfattas inte av någon informationsplikt, vilket gör det svårt för tillsynsmyndigheten att ha kännedom om pågående verksamheter. När verksamheter är okända för tillsynsmyndigheten omfattas dessa inte av någon tillsyn alls.</p> <p>Exempel på U-verksamheter som förekommer i stort antal är fordonstvättar, bilverkstäder, drivmedelshantering och lackering av bilar. I vissa fall klassificeras dessa verksamheter som C-verksamheter, vilket innebär att tillsynsmyndigheten även behöver göra en bedömning av provningsnivå. Dessa verksamheter genererar utsläpp till vatten, många gånger med endast oljeavskiljare som reningsåtgärd. Kunskapen om miljöbalken, inklusive egenkontroll, är många gånger låg.</p>
Tillsynens förutsättningar
<p>U-verksamheterna utgör generellt sett en stor andel av tillsynsobjekten i en kommun. Det är inte ovanligt att denna typ av objekt inte tillsynas regelbundet eller alls. Tillsynsmyndighetens arbete med framtagande av bedömningsgrunder och metoder tar generellt mycket resurser i anspråk.</p> <p>Det efterfrågas en ökad samordning regionalt och nationellt avseende vilka U-verksamheter som bör prioriteras, inklusive typ av tillsynsinsats. Gemensamma bedömningsunderlag och mallar skulle kunna användas i större utsträckning för att underlätta bedömningar av vilka krav som är rimliga att ställa utifrån exempelvis kunskapskrav och egenkontroll.</p> <p>Det är miljöbalkens hänsynsregler som är grunden för att bedriva den huvudsakliga tillsynen. Verksamhetsutövaren saknar ofta kunskap om miljöpåverkan och gällande regelverk.</p> <p>Det är svåra bedömningar avseende exempelvis vad som kan anses skäligt enligt 2 kap 7 § MB. Det saknas nationell uppdaterad vägledning, bland annat tydliga riktlinjer för utsläpp. Det finns därför ett stort behov av nationell samordning för att skapa rättssäkerhet, likriktning och miljönytta.</p>

Delområde 3 – Små avlopp

Beskrivning
Med små avloppsanläggningar avses de anläggningar som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 13 § förordningen (1998:899) om

miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Generellt avses därmed alla avloppsanläggningar som är dimensionerade för 1–200 pe. I 9 kap 7§ miljöbalken finns bestämmelse om att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. I 12 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet finns förbud mot att i vattenområde släppa ut avloppsvatten från vattentoalett eller tätbebyggelse, om avloppsvattnet inte har genomgått längre gående rening än slamavskiljning.

Det finns ca en miljon fastigheter i Sverige som inte är anslutna till det kommunala avloppsnätet. Enligt enkät till kommunerna 2017 har en fjärdedel av dessa fastigheter bara en slamavskiljare utan någon efterföljande rening. För ytterligare ca 9% av fastigheterna är det okänt vilken typ av spillvatten de har och om det finns någon reningsanläggning. Andelen avloppsanläggningar som inte uppfyller grundläggande lagkrav på rening av avloppsvatten är sålunda hög. Med många små avloppsanläggningar och begränsade tillsynsresurser är det viktigt att tillsynen kan riktas dit där mest hälso- och miljönytta kan uppnås genom åtgärder.

Tillsynens förutsättningar

I de kommuner där det finns många anläggningar som saknar längre gående rening än slamavskiljare så inriktas tillsynen på dessa medan man i kommuner som kommit längre i sin tillsyn har börjat med återkommande och regelbunden tillsyn på avloppsanläggningar.

Finansieringsgraden inom tillsynsområdet är av tradition i många kommuner förhållandevis låg jämfört med andra tillsynsområden.

Utmaningar med tillsynen av små avlopp är bland annat

- att det ofta är så många små avloppsanläggningar i en kommun att det kräver mycket tillsynsresurser,
- att verksamhetsutövarna till övervägande del är privatpersoner utan fackkunskap om sin anläggning och att det ofta är höga kostnader för att åtgärda en avloppsanläggning utan efterföljande rening,
- att det kan vara svårt att prioritera var tillsynen av små avlopp bäst sker eftersom det finns geografiska skillnader i hur stor påverkan anläggningarna har på dricksvatten och recipienter, samtidigt som tillsynsresurserna är begränsade och detaljkunskapen om risken för påverkan ibland saknas, och
- att nytillkommande avloppsanläggningar med skötselkrävande teknik innebär ett ökat tillsynsbehov.

Delområde 4 – Dagvatten

Beskrivning

Dagvatten är en spridningsväg för föroreningar till mark-, grundvatten- och ytvattenområden, exempelvis vattenförekomster med MKN. Föroreningar sprids från många olika föroreningskällor inom olika markanvändningsområden, som från handelsplatser, industriområden, allmän plats och kvartersmark. Dagvatten kan vara såväl akut som långsiktigt

miljöskadligt men även rent som regn. Ett rent dagvatten utgör inget föroreningsproblem men kan utgöra ett översvämningsproblem då dagvatten även handlar om de volymer vatten som avleds vid regn. Att hantera dagvatten långsiktigt hållbart är en viktig del i att anpassa samhället till cirkulär ekonomi och till ett förändrat klimat.

Dagvatten lyder till viss del, trots sin särart jämfört med spillvatten, under gemensamt regelverk för avloppsvatten i miljöbalken.

Tillsynens förutsättningar

Kunskapsbristen kring dagvattenhantering är stor hos såväl verksamhetsutövare som hos tillsynsmyndigheter. Det finns en stor osäkerhet kring tillsyn på dagvatten vilket gör att tillsynen av såväl dagvattenreningsanläggningar, inklusive oljeavskiljare, som ledningsnät är eftersatt och behöver utvecklas. Egenkontroll, skötsel och underhåll av dagvattenanläggningar är nationellt sett också eftersatt, på många håll näst intill obefintlig.

Många gånger saknas kännedom om vilket dagvatten som släpps ut till vilken recipient och även var i recipienten utsläppet sker. Det pågår en utveckling inom området och tillsyn har påbörjats i vissa kommuner.

Osäkerheter och otillräcklig tillsyn beror till stor del på ett otydligt och svårtolkat regelverk. Riktvärden för ämnen i dagvatten saknas liksom standard för utvärdering av dagvattenanläggningar vilket gör det mycket svårt att bedöma om dagvattenutsläpp riskerar att försämra status i vattenförekomster med MKN. I arbetet med att förbättra vattenkvalitén i kommunernas vattendrag behöver vägledning och tillsyn på dagvattenområdet stärkas.

Delområde 5 – Klimat - resurs- och energihushållning

Beskrivning

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. En annan utmaning som hela samhället står inför är behovet av att ställa om till en cirkulär ekonomi. Dessa utmaningar har en direkt koppling till bland annat hushållnings- respektive kretsloppsprincipen, vilka ingår i miljöbalkens grundläggande miljörättsliga principer (de så kallade hänsynsreglerna). Dessa principer ska tillämpas för alla typer av miljöfarliga verksamheter.

Hushållningsprincipen innebär att verksamhetsutövare ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor. Det finns stor potential inom flera branscher att energieffektivisera. I de fall tillstånd omfattar krav kopplat till energihushållning regleras detta vanligtvis i allmänt hållna villkor om att en energihushållningsplan ska upprättas. Det saknas ofta bestämmelser kring en möjlighet för tillsynsmyndigheten att besluta om åtgärder.

Kretsloppsprincipen innebär att verksamhetsutövare ska hushålla med resurser och minska mängden avfall som uppstår, bland annat genom återanvändning eller återvinning.

Tillsynens förutsättningar

Att bedriva tillsyn av energihushållning med stöd av miljöbalken är relativt svårt. Ett första steg som många tillsynsmyndigheter har arbetat med är att visa på verktyg och sprida goda exempel. Nästa steg är att förelägga om specifika åtgärder med stöd av de allmänna hänsynsreglerna, något som är förknippat med svåra bedömningar. Praxis inom området är begränsad. Generellt behöver lägstanivån för egenkontroll av energianvändning höjas.

Flera vägledning och informationsmaterial från nationella och regionala tillsynsvägledande myndigheter är på gång eller har redan tagits fram. Energimyndigheten har drivit ett projekt ”incitament för energieffektivisering”, vilket är ett gott exempel på hur en kunskaphöjande insats kan genomföras.

Vad gäller tillsyn utifrån kretsloppsprincipen råder det idag stora osäkerheter kring hur tillsynsmyndigheterna ska bedöma vad som är avfall eller inte och därmed om det är produkt- eller avfallslagstiftning som blir tillämplig.

Delområde 6 – Jordbruksverksamheter**Beskrivning**

Tillsyn inom jordbruksområdet omfattar bland annat djurhållande verksamheter, växtodlingsföretag, växthus och plantskolor. De sakfrågor som är unika för just jordbrukstillsynen är växtnäring och växtskydd. Området växtskydd kommer dock inte att tas upp i strategin då merparten av den tillsynen numera omfattas av Kontrollförordningen.

En väl fungerande lagring av stallgödsel är grundläggande för att minska riskerna för punktutsläpp av växtnäringsämnen. Jordbruksverkets uppfattning är att lagerlevnaden på jordbruksföretag är stor men något mindre hos privata djurägare, till exempel hästhållare. Många hästägare har ingen egen växtodling och har därför svårt att få avsättning för sin gödsel.

Tillsynen av spridningen av gödsel sker främst genom att dokument granskas och en dialog förs med jordbrukaren. Spridning av växtnäringsämnen är den del av växtnäringshanteringen som har störst påverkan på dricksvattenkvalitén, olägenheter för närboende och övergödningen i våra sjöar och vattendrag.

Idag varierar tillsynsfrekvensen för de verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Till exempel så är alla växtodlingsgårdar U-verksamheter, oavsett hur många hektar jordbruksmark som brukas. En del kommuner bedriver regelbunden tillsyn på växtodlingsgårdar medan andra kommuner inte bedriver någon tillsyn alls på dessa objekt.

Tillsynens förutsättningar

Kravet på att det ska finnas en lagringsplats för gödsel är vanligtvis uppfyllt på jordbruksföretagen. Stallgödsel får lagras tillfälligt i fält i stutor inför spridning eller för kompostering. Reglerna kring stukalagring är allmänna råd och tillsynsmyndigheterna önskar mer vägledning inom området. Reglerna för

lagring av hästgödsel hos privatpersoner eller ridverksamheter är inte lika tydlig som för jordbruksföretag, vilket bland annat framgår av (Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet ingen övergödning (SOU 2020:10). Detta leder till olika tolkningar mellan kommunerna Lagefterlevnaden för lagring av gödsel hos privatpersoner bedöms vara lägre än på jordbruksverksamheter.

På vilken detaljnivå tillsynen av spridning av gödsel utförs kan variera mellan åren och mellan tillsynsmyndigheterna. Önskemål har framförts till Jordbruksverket om mer tillsynsvägledning om granskning av dokument exempelvis växtodlingsplaner och markkarteringar. De senaste åren har diskussioner förts om hur mycket fosfor som årligen får tillföras åkermark i fosforklass IV-V via stallgödsel. Det finns även otydligheter kring vad som gäller vid spridning av 5-års givor med slam.

Jordbruksverket ställde några frågor om tillsynen på växtodlingsgårdar i Naturvårdsverkets 1:28 enkät för 2017 års tillsyn. Under 2017 var det endast 34 % av kommunerna som svarade att de bedriver regelbunden tillsyn på växtodlingsgårdar utan djurhållning.

3.Referenslista

- Naturvårdsverket. 2020. *Uppföljning av kommuners och länsstyrelser tillsyn enligt miljöbalken*. <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/tillsyn/redovisning-slutlig-2019.pdf>
- SCB. (den 12 augusti 2021). *Statistikdatabasen*. Hämtat från Statistikdatabasen: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T02/
- SOU 2017:63. *Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet*. <https://www.regeringen.se/49f639/contentassets/4ecff5d816b347449de2c529e0ab6036/miljotillsyn-och-sanktioner---en-tillsyn-praglad-av-ansvar-respekt-och-enkelhet-sou-201763>
- SOU 2020:10. *Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet ingen övergödning*. <https://www.regeringen.se/4920ba/contentassets/ec1c04e7ee35474d9afa7ba71af28748/starkt-lokalt-atgardsarbete--att-na-malet-ingen-overgodning-sou-202010>